

Motion till riksdagen 2016/17:2974

av **Johanna Jönsson m.fl. (C)**

Rätten att söka skydd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna rätten och möjligheten att söka asyl och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna den migrationspolitiska uppgörelse som slöts i oktober 2015 mellan regeringen, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna och Moderaterna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att skapa fler lagliga vägar till Sverige och Europa och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva på för ett nytt gemensamt asylsystem i EU och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätthållandet av EU:s gränsskydd måste ske med absolut respekt för asylrätten och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska agera för att andra EU-länder tar ett större ansvar och ökar sitt mottagande av kvotflyktingar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt att söka asyl i EU från närområdet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa humanitära visum på EU-nivå och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten för organisationer eller svenska medborgare att erbjuda ytterligare en laglig väg genom stipendier eller liknande och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att övrigt skyddsbehövande ska kunna få uppehållstillstånd i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ömmande omständigheter ska kunna ge uppehållstillstånd i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera systemet för anhöriginvandring i mer generös riktning i linje med överenskommelsen från hösten 2015 och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att handläggning av återförening av familjer ska prioriteras högt och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa humanitära visum för anhöriga och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över tvåårsregeln vid anhöriginvandring och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en ansökan om uppehållstillstånd som anhörig ska kunna lämnas från Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Över 65 miljoner människor är på flykt i världen. Antalet är fortsatt ökande, och många av de värsta oroshärdarna i världen ser inte ut att falna. De flesta har flytt inom sitt land eller till ett grannland, men många tar sig också fortsatt till Europa.

Under hösten 2015 tog Sverige emot sammanlagt 126 000 asylsökande varav nästan 30 000 var ensamkommande barn och ungdomar. Det skapade en situation där myndigheter, kommuner och frivilliga krafter sattes under stor press. Det blev oerhört uppenbart att Sveriges system inte var eller är byggda för ett så stort mottagande. Men asylrätt och solidaritet är inte bara ord för finrummet när det är vackert väder. Det är ord som måste innebära något konkret när det väl gäller.

När regeringen bjöd in till blocköverskridande samtal höll vi i Centerpartiet en konstruktiv linje för att ta ansvar för Sverige genom breda uppgörelser om viktiga frågor. Vi deltog i och bidrog till den hittills enda migrationsuppgörelse som slutits över blockgränsen sedan valet 2014. Regeringen och allianspartierna kom överens om ett antal åtgärder för att få ordning och reda i mottagandet, bättre etablering och dämpade kostnadsökningar.

Efter uppgörelsen har regeringen genomfört kraftiga begränsningar av möjligheten att söka asyl i Sverige, långt värre än överenskommelsen innebar. Det är förslag som inte bara begränsar öppenheten och försämrar för asylsökande och gränsregioner. De gör också mottagandet dyrare och mer byråkratiskt och kommer att skada integrationen.

Centerpartiet är bekymrat över konsekvenserna av id-kraven, både för flyktingarna och asylrätten, men också för Öresundsregionen. Det är en långtgående reform som fått negativa konsekvenser. De ytterligare stegen mot fler kategorier av tidsbegränsade uppehållstillstånd och kraftiga begränsningar av rätten till familjeåterförening är djupt problematiska. Regeringens politik innebär kortvariga tidsbegränsade uppehållstillstånd som ska omprövas ofta och kraftiga begränsningar i flyktingars och skyddsbehövandes möjlighet till familjeåterförening. Med det har Sverige slagit in på en sämre, mer stängd väg. Centerpartiet vill värna rätten och möjligheten att söka asyl i Sverige.

Förslagen som regeringen har genomfört riskerar att få stora negativa effekter, inte bara för öppenheten utan även för etableringen. De minskar både möjligheten för utsatta människor att söka asyl och möjligheten för de som får asyl att etablera sig i samhället.

De gör byråkratin krångligare och mer omfattande, de gör vägen till jobb längre och de splittrar barnfamiljer. Detta påtalades också av flera remissinstanser.

Centerpartiet står fortsatt bakom uppgörelsen vi slöt i oktober. Vi kommer också att fortsätta att delta i diskussioner om regeringen kallar till sådana. Vi är alltid beredda att samarbeta brett för att nå ytterligare överenskommelser. Sverige behöver breda uppgörelser om migrationspolitiken, för att stärka mottagandekapaciteten och förbättra integrationen, för att korta handläggningstiderna och få ned kostnaderna och för att bibehålla öppenheten på ett långsiktigt hållbart sätt.

För att kunna bevara öppenheten, värna ett effektivt mottagande och skapa en bättre etablering krävs många reformer, men det krävs andra reformer än regeringens begränsningspolitik. Rätten att söka skydd ska värnas. Långa handläggningstider måste motverkas. EU måste ta ett betydligt större ansvar för en gemensam flyktingpolitik.

Europas roll

Centerpartiet anser att EU behöver en ny gemensam asylpolitik där flyktingar registreras som asylsökande i EU som helhet. EU:s myndighet för asylfrågor, Easo, bör ges utökat mandat att hantera ett gemensamt system för asylprövningar och utfärdande av humanitära visum. De skyddsbehövande bör fördelas inom unionen baserat på kvantitativa kriterier såsom medlemsländernas storlek och ekonomi samt på kvalitativa kriterier såsom människors släktband. Samtidigt ska givetvis enskilda EU-länder behålla rätten att frivilligt ta ett större ansvar, så att de länder som vill och kan ta emot fler flyktingar än sin kvot inte hindras från att göra detta.

Intill dess att en reformering av den EU-gemensamma asylpolitiken kommer till stånd är det nödvändigt att fler länder erbjuder en fristad åt fler kvotflyktingar och håller dörren öppen för humanitära visum. Sverige bör med kraft driva på för att EU:s medlemsländer lever upp till gällande regelverk och konventioner så att asylrätten kan försvaras. Det är viktigt att upprätthållandet av EU:s gränsskydd sker med absolut respekt för asylrätten och mänskliga rättigheter.

Mottagandet av kvotflyktingar är i dag generellt för lågt i hela EU, trots att detta är ett av få sätt på vilket de människor som är i allra störst behov av skydd på ett ordnat sätt kan ta sig i säkerhet i Europa. Centerpartiet vill öka mottagandet av kvotflyktingar i Sverige. Vi anser också att det är av yttersta vikt att andra EU-länder ökar sitt mottagande, och vill se regeringen driva på för att alla länder ska ta sitt ansvar.

Centerpartiet verkar för att utländska medborgare ska ha möjlighet att söka asyl i EU från närområdet för att inte behöva genomföra en illegal och farlig resa.

I arbetet med detta finns också anledning att införa humanitära visum. Det skulle innebära en laglig möjlighet för flyktingar att få sin asyl prövad i Sverige. När ett gemensamt EU-system är på plats bör man kunna söka ett humanitärt visum för asylprövning i EU som helhet. Vi vill även utreda möjligheten att göra det lättare för organisationer eller svenska medborgare att erbjuda ytterligare en laglig väg genom stipendier eller liknande.

Asylsökande och andra skyddsbehövande

Centerpartiet anser att de ytterligare stegen mot fler kategorier av tidsbegränsade uppehållstillstånd och kraftiga begränsningar av rätten till familjeåterförening är djupt problematiska. Den tillfälliga lagen som begränsar möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige innebär kortvariga tidsbegränsade uppehållstillstånd som ska omprövas ofta och kraftiga begränsningar i flyktingars och skyddsbehövandes möjlighet till familjeåterförening. Helt utan de viktiga undantag som fanns med i den migrationspolitiska överenskommelsen. I propositionen föreslås vidare att ömmande omständigheter ska tolkas så restriktivt det bara går, och att övriga skyddsbehövande – till exempel personer på flykt från miljökatastrofer – inte ska kunna beviljas uppehållstillstånd.

Förslagen som regeringen lagt kommer att få stora negativa effekter. De minskar både möjligheten för skyddsbehövande människor att få skydd och möjligheten för de som ändå får skydd att etablera sig i samhället. De gör byråkratin krångligare och mer omfattande, de gör vägen till jobb längre och de splittrar barnfamiljer.

Med den nya tillfälliga lagen har de grupper som annars fått skydd som övrigt skyddsbehövande eller på grund av ömmande omständigheter nu inte möjlighet att få uppehållstillstånd. Det är människor som ofta är i mycket stor nöd.

I stället för den tillfälliga lagen om att begränsa möjligheter att få uppehållstillstånd i Sverige vill Centerpartiet ändra i utlänningslagen i enlighet med den överenskommelse som slöts mellan Alliansen och regeringen i oktober 2015.

Ett område av särskild vikt är ensamkommande barn och ungdomar som söker asyl. År 2015 kom fler än någonsin tidigare i Sveriges historia. Av de drygt 160 000 personer som sökte asyl 2015 var drygt 70 000 barn, och av dem var ungefär hälften barn utan vårdnadshavare. De som kommit till Sverige i låg ålder är de som har störst möjlighet till utbildning, integration och en välfungerande tillvaro i sitt nya land. Det är därmed också mottagandet av minderåriga som har störst potential att nå framgångsrik integration – men också där dåliga system kan göra störst skada. Mottagandet av barn och unga är en fråga som därmed blivit mycket viktig att se över och förbättra politiskt.

Åldersbedömning av barn och ungdomar måste ske på ett rättssäkert sätt och i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Socialstyrelsen har nyligen gjort bedömningen att magnetkameraundersökning skulle kunna öka tillförlitligheten när det gäller medicinsk åldersbedömning men att mer kunskap behövs på området. Centerpartiet välkomnar det uppdrag som Socialstyrelsen fått att fördjupa kunskapen om dessa metoder.

Regeringen har också uppdragit åt Rättsmedicinalverket att utforma processen för hur och med vilka metoder åldersbedömningar ska genomföras med tydliga krav på vetenskaplighet, beprövad erfarenhet, en rättssäker process och beaktande av barns rättigheter. Centerpartiet välkomnar Rättsmedicinalverkets resultat.

Anhöriga

Anhöriginvandringen är en av få lagliga vägar till Europa. Den har stor betydelse av humanitära skäl. Familjer som splittrats till följd av krig, konflikter och förtryck måste ha en möjlighet till återförening i trygghet. Med en ökande globalisering där allt fler har nära och kära i andra länder ökar anhöriginvandringens betydelse.

Regeringens politik har kraftigt begränsat anhöriginvandringen och gör att många familjer inte kommer att ha laglig möjlighet att återförenas på flera år. Centerpartiet vill ersätta den kraftiga begränsningen av anhöriginvandringen med en mer human reform i linje med överenskommelsen mellan Alliansen och regeringen i oktober 2015.

I dagsläget är handläggningstiden för den här typen av ansökningar alldeles för lång. Det finns flera exempel på att man inte kunnat vänta utan istället tagit de sista pengar man haft för att betala människosmugglare och riskera livet. Därför måste anhörigåterförening prioriteras högt och genomföras skyndsamt. Vi bör även ge humanitära visum till anhöriga från konfliktområden som redan har en familjemedlem på plats i Sverige. Ju tidigare familjer får återförenas desto mindre lidande och desto snabbare etablering i samhället.

Det finns uppenbara behov av att säkerställa att den som flyttar till Sverige i syfte att gifta sig eller inleda ett samboförhållande kan lita på att det skydd som lagen medger också gäller i verkligheten. Det är mycket bekymmersamt att den så kallade tvåårsregeln leder till att kvinnor i vissa fall pressas att stanna kvar i en relation där våld förekommer. Tvåårsregeln vid anhöriginvandring bör därför tas bort.

Johanna Jönsson (C)

Solveig Zander (C)

Anders W Jonsson (C)

Annika Qarlsson (C)

Fredrik Christensson (C)